

Embedsværket skaber konflikt mellem land og by - Fair Spildevand prøver at stoppe ulykkerne så land og by bedre kan forenes på en konstruktiv måde.

Vedrørende L 5 – Lov om bæredygtig forvaltning af næringsstoffer og drivhusgasser m.v. i land- og skovbruget

Den 26. august 2026

Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd svarer den 25. august med J.nr. 2026-3472

“I Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021 fremgår afgrænsningen af Second Opinion:

“Aftaleparterne er enige om, at der skal gennemføres en evaluering af det faglige grundlag for kvælstofindsatsen ("second opinion"), bl.a. under inddragelse af internationale forskere. En second opinion vil omfatte en evaluering af det faglige grundlag for kvælstofindsatsen mhp. at afdække, om der er foretaget antagelser, forudsætninger eller valg, som vil kunne lede til en justeret opgørelse af et resterende kvælstofindsatsbehov inden for de juridiske og naturvidenskabelige rammer for vandrammedirektivet".

Det har således aldrig været det politiske opdrag, at der i forbindelse med Second Opinion skulle ske en evaluering af hele implementeringen af vandrammedirektivet.“

Duplik hertil fra Fair Spildevand:

Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd anfører, at det politiske opdrag for "Second Opinion" ikke omfattede en evaluering af hele implementeringen af vandrammedirektivet (VRD). Omvendt var der i den politiske aftale af 4. oktober 2021 intet belæg for at fastlåse evalueringen til en snæver forudsætning om, at kvælstofbelastningen absolut skulle reduceres.

Det oprindelige politiske mandat efterspurgte en uvildig afdækning af mulighederne for at *justere* indsatsbehovet inden for direktivets juridiske og naturvidenskabelige rammer. Ved administrativt at ændre dette mandat til udelukkende at omhandle et "skønnet behov for reduktion", har myndighederne på forhånd defineret kvælstof som den eneste afgørende faktor. Dette strider mod aftaleparternes ønske om en åben, faglig evaluering.

Vandrammedirektivet i sig selv dømmes ikke kvælstof som skadeligt. Direktivets bilag V foreskriver, at de fysisk-kemiske kvalitetselementer – herunder næringsstoffer som kvælstof og fosfor – skal måles i relation til at opnå god økologisk tilstand.

Når skrivebordsmodellerne holdes op mod virkeligheden, krakelerer det nuværende modelregime:

- **Høj vandkvalitet i det åbne land:** De seneste tal fra NOVANA viser, at det vand, der udledes fra det åbne land, i gennemsnit har en nitratkoncentration på [2,2-2,6 mg nitrat-N/l](#)¹. Det er fire gange renere end det gældende danske krav til rent drikkevand (11,3 mg/l). Vandet fra drænrør i det åbne land kan reelt drikkes overalt i Danmark.
- **Virkeligheden i fjordene:** Der ses en slående forskel på de fjorde, der skånes for bymæssigt spildevand, men modtager vand fra intensivt dyrkede marker. Både [Avnø Fjord](#)² på Sydsjælland og [Halkær Bredning](#)³ i Limfjorden er i god økologisk tilstand med klart vand. Det er særligt tankevækkende, at der til Avnø Fjord – som har et rigt fiskeliv og udbredt ålegræs – udledes [tre gange mere kvælstof](#)⁴ end til den hårdt plagede Vejle Fjord.

Disse eksempler bekræfter, at de anvendte skrivebordsmodeller fejler i mødet med virkeligheden. Hvis man følger VRD stringent, flyttes fokus væk fra den fejltagtige antagelse, at nitratkvælstof altid er problemet.

Fair Spildevand advarede tidligt mod denne ensidige fokusering på kvælstof.

Vi forsøgte faktisk at få konstruktive argumenter ind i evalueringen fra start med [Kvælstof - mere ven end fjende](#)⁵

Desværre blev ønsket om en uvildig evaluering kompromitteret, da Miljøministeriet valgte at indgå kontrakt med den samme hollandske forsker (Peter Herman med speciale i modellering), som også var formand for "second opinion" i 2017. Resultatet blev, at nye faglige indfaldsvinkler blev udelukket, og "Second Opinion" endte som en række kosmetiske justeringer af det eksisterende regime.

Dette fastlåste modelregime, hvor kvælstof gøres til den universelle skurk på et spinkelt videnskabeligt grundlag, skaber en unødigt og ødelæggende splid mellem land og by.

¹ https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Videnskabelige_rapporter_600-699/SR681.pdf, side 72

² <https://www.dn.dk/nyheder/alle-danske-fjorde-har-det-skidt-undtagen-en/>

³ <https://www.tv2nord.dk/nordjylland/ser-klart-vand-i-limfjorden-efter-iltsvind-og-fedtemog-27c29>

⁴ <https://fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Maalinger-af-N-og-P-fra-Vejle-og-Avnoe-fjord-fra-1990-2018.pdf>

⁵ <https://fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Det-glade-budskab-til-second-opinion-3.pdf>

Fair Spildevands tilgang til evalueringen er fuldt ud lige så lødig, men væsentligt mere konstruktiv og virkelighedsnær end det produkt, embedsværket har leveret.

Hvor embedsværket klæder skiftende ministre på med et ensidigt grundlag, der skaber konflikt mellem land og by, søger Fair Spildevand at bringe de reelle årsager frem i lyset, så land og by kan forenes om virksomme miljøindsatser.

Vi genfremsætter derfor vores tidligere spørgsmål og udbeder os et konkret svar, der ikke skjuler sig bag "Second Opinion"-evalueringen:

Hvordan vil ministeriet rent naturvidenskabeligt forklare, at vand, der er fire gange renere end kravet til rent drikkevand, forringer den økologiske tilstand i vores fjorde?

Fair Spildevand
v/Jørn Rasmussen
Pilealle 5
4760 Vordingborg
tlf. 2279 7113
kontakt@fairspildevand.dk

Ministeriet for
Natur og Dyrevelfærd

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2026-3472
Den 31. august 2026

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 54 (L 5), som Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg har stillet til ministeren for natur og dyrevelfærd den 26. august 2026. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Miljø- og Fødevareudvalget.

Spørgsmål nr. 54 (L 5) fra Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

”Vil ministeren kommentere henvendelse af 26/8-26 fra Fair Spildevand, jf. L 5 - bilag 11?”

Svar

./.

Der henvises til svar på spørgsmål nr. 46 og nr. 51 (L5) fra Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg, og derudover bemærkes, at et drikkevandskrav ikke kan sammenlignes med et krav til økologisk god tilstand i en fjord.

Christian Rabjerg Madsen /

Kristian Hovgaard Juul-Larsen

The civil service creates conflict between country and city - Fair Spildevand tries to stop the accidents so that country and city can better unite in a constructive way.

Regarding L 5 – Act on sustainable management of nutrients and greenhouse gases, etc. in agriculture and forestry

August 26, 2026

The Ministry of Nature and Animal Welfare responds on August 25 with J.nr. 2026-3472

“The Agreement on the green transition of Danish agriculture of October 4, 2021 states the delimitation of
Second Opinion:

“The parties to the agreement agree that an evaluation of the scientific basis for the nitrogen effort (second opinion) must be carried out, including involving international researchers.

A second opinion will include an evaluation of the scientific basis for the nitrogen input in order to identify whether assumptions, preconditions or choices have been made that could lead to an adjusted calculation of a remaining nitrogen input need within the legal and scientific framework of the Water Framework Directive.

It has thus never been the political mandate that, in connection with the Second Opinion, there should be an evaluation of the entire implementation of the Water Framework Directive.”

Replied to this from Fair Wastewater:

The Ministry of Nature and Animal Welfare states that the political mandate for the "Second Opinion" did not include an evaluation of the entire implementation of the Water Framework Directive (WFD).

Conversely, in the political agreement of October 4, 2021, there was no basis for locking the evaluation into a narrow premise that the nitrogen load must absolutely be reduced.

The original political mandate called for an impartial assessment of the possibilities for *adjusting* the need for action within the legal and scientific framework of the directive. By administratively changing this mandate to deal exclusively with an "estimated need for reduction", the authorities have defined nitrogen in advance as the only decisive factor. This goes against the agreement parties' desire for an open, professional evaluation.

The Water Framework Directive itself does not condemn nitrogen as harmful. Annex V of the directive stipulates that the physico-chemical quality elements – including nutrients such as nitrogen and phosphorus – must be measured in relation to achieving good ecological status.

When desktop models are held up to reality, the current model regime cracks:

- **High water quality in the open countryside:** The latest figures from NOVANA show that the water discharged from the open countryside has an average nitrate concentration of [2.2-2.6 mg nitrate-N/l drinking](#) ¹ It is four times cleaner than the current Danish requirement for clean water (11.3 mg/l). The water from drainage pipes in the open countryside is actually drinkable everywhere in Denmark.
- **The reality in the fjords:** There is a striking difference between the fjords that are spared urban wastewater, but receives water from intensively cultivated fields. Both [Avnø Fjord](#) ² on South Zealand and [Halkær Bredning](#) ³ in the Limfjord is in good ecological condition with clear water. It is particularly thought-provoking that Avnø Fjord – which has a rich fish life and widespread eelgrass – [three times more nitrogen is emitted into](#) ⁴ than to the hard the troubled Vejle Fjord.

These examples confirm that the desktop models used fail to meet reality. Strict adherence to the VRD shifts the focus away from the erroneous assumption that nitrate nitrogen is always the problem.

Fair Wastewater warned early on against this one-sided focus on nitrogen.

We actually tried to include constructive arguments in the evaluation from the start with [Nitrogen - more friend than foe.](#) ⁵

Unfortunately, the desire for an impartial evaluation was compromised when the Ministry of the Environment chose to contract with the same Dutch researcher (Peter Herman, specializing in modeling), who was also the chairman of the “second opinion” in 2017. The result was that new professional perspectives were excluded, and the “Second Opinion” ended up as a series of cosmetic adjustments to the existing regime.

This fixed model regime, where nitrogen is made the universal villain on a flimsy scientific basis, creates an unnecessary and destructive rift between country and city.

¹ https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Videnskabelige_rapporter_600-699/SR681.pdf, page 72

² <https://www.dn.dk/nyheder/alle-danske-fjorde-har-det-skidt-undtagen-en/> ³ <https://www.tv2nord.dk/nordjylland/ser-klart-vand-i-limfjorden>

⁴ <https://faerspildvand.dk/wp-content/uploads/Maaling-af-N-og-P-fra-Vejle-og-Avnø-fjord-fra-1990-2018.pdf> <https://faerspildvand.dk/wp-content/uploads/Det-glade-budskab-til-second-opinion-3.pdf>

⁵

Fair Wastewater's approach to the evaluation is just as valid, but significantly more constructive and realistic than the product the civil service has delivered.

Where the civil service equips changing ministers with a one-sided basis that creates conflict between rural and urban areas, Fair Wastewater seeks to bring the real causes to light so that rural and urban areas can unite around effective environmental initiatives.

We therefore re-post our previous questions and ask for a concrete answer that does not hide behind the "Second Opinion" evaluation:

How will the ministry explain, in purely scientific terms, that water that is four times cleaner than the requirement for clean drinking water deteriorates the ecological condition of our fjords?

Fair Wastewater

by Jørn Rasmussen

Pile Alle 5

4760 Vordingborg tel.

2279 7113

contact@fairspildevand.dk

Ministeriet for
Natur og Dyrevelfærd

The Danish Parliament's Environment and Food Committee
Christiansborg Palace
1240 Copenhagen K

J.no. 2026-3472
August 31, 2026

Hereby, we send you a response to question no. 54 (L 5), which the Danish Parliament's Environment and Food Committee has asked the Minister for Nature and Animal Welfare on August 26, 2026. The question has been asked at the request of the Environment and Food Committee.

Question no. 54 (L 5) from the Danish Parliament's Environment and Food Committee

"Will the Minister comment on the request of 26/8-26 from Fair Spildevand, cf. L 5 - appendix 11??"

Answer

./.

Reference is made to the answers to questions no. 46 and no. 51 (L5) from the Danish Parliament's Environment and Food Committee, and it is also noted that a drinking water requirement cannot be compared to a requirement for good ecological status in a fjord.

Christian Rabjerg Madsen

/

Kristian Hovgaard Juul-Larsen